

ببتک (مراهچ لصف تایضایری شزومآ

- باسحل اصالخ ۱.
- سدیلقا لوصا ریحت ۲.
- سیسأتالاکش ۳.

باسحلا هصالخ ١.

آيسنم آيسن اه نيا همه هئاك. ميووب هدينش هن دوب شسرد هئالسا، [1] باسحلا هصالخ

باسحلا رحب

رحب. [2] باسحلا هصالخ هوش ما هدرک هصالخ ار نآ، باسحلا رحب مراد باتک کی نم دنیوگ یم خیش
[3] تسین الصا نالا شا هخسن. دنتشاد باسحلا

البرک هزوح رد باسحلا هصالخ

تالیصحت و دندم آایند البرک یلو، دنتسه اج نیا نالا هک ییاملع زا یکی زا درک لقن اقآ نآ
یگب لیلوا هک ام تفگ نم دوخ یارب ملع نیا تفگ، تسرا هوب البرک مه ناشیگب لیلوا تامدقم
کی مه نیا. دوب باسحلا هصالخ سرد راهچو تسبی البرک هزوح رد ميووب هدرک غورش ار سرد البرک رد
نیا دنک یم غورش اجنیا ار راک هک یا هبلط بخ. باسحلا هصالخ سرد راهچو تسبی. دوش یم هزوح
دشاب هدرخن ششوگ هب لاس نیدنچ زا دعب ات باسحلا هصالخ هک تسین روط

و نهافصاً ليزن يلماعلا يثراحلا نيسحلا نب دمحم نيذلا ءاهب خيشلل باسحلا هصالخ : ١٠٧٨ [1]
يلع بترم، هراصتخا يلع باسحلا نونفل باتك عمجا (1031) يف ناسراخ دهشمب نوفدملا
لحنل لئاسم عبس دروا عمخال يف و، ةينيرمت لئاسم اهرشاع يف بابوأة قرشع و همدم
نم باتكلا اذه حبصاً دق [دع همعن عمجب طيحي ال نم اي كدمحن] هلوأ، ةيصو هخآ يف و اهضومغل
امك يشاوحلا هيلع اوقلع دق و، ثحبل و سيردتلا يف اعجرم رخواولاً هذه يلا هفني نصت ندل
رم امك همساب صاخلا هلمح يف و، نيشلا يف يتأت احورش هل اوبتک و (84 ص 6- ج) يف اهضعب رم
حيرشت و (باسحلا هصالخ راونا و يحي رطل خيشلل (493 ص 2- ج) يف باسحلا حاضي حورشلا نم
(1812) يف ةكللكب عبط اذك و، ارركم ناريلإ هصالخ عبط دق و. (187 ص 4- ج) يف ادعتم باسحلا
ريمشك ناتسلگ عبطمب عبط و ةيناملأل هتمجرت هعم عبط و (1843) يف نلربب عبط و (م)
يف امك ناخ رهاب ةزحم ناطلسلا مساب اهتبطخ تحش و اهنم ريثكف ةطوطخم الهسن امأ و (1285)
هاسل ناطلسلا مساب ةزطم اهضعب و، ناخ رهاب نسح ناطلسلا مساب ةردصم اهضعب و، عوبطملا
خسنل اضعب يف و، سابع هاسلل ناوخأ امهالك نسح ناطلسلا و، ةزحم ناطلسلا و، يضاملا سابع
يلإ ةعيرذل) اهريغ و (طرحملا) ةبتكم يف ةدوجوم كلذك ةعبرأل خسنل هذه و، دحأ مساب ردصي مل
(224-225 ص 7 ج؛ ةعيرشل فيناصت

تسا دوجوم تايضاير هحفص، هيكدف تياس رد زين باسحلا هصالخ نتم

ماسجالا ةحاسم يف ثلاثلا لصفلا [2]

فصن و هعبس رطقلا بّعكم نم قلأ و(٢٠٣) ، اءحطس ثلث يف اءرطق فصن برضااف ءركلا ام(٢٠٢) ءءطقلا حطس ثلث يف ءركلا رطق فصن برضااف اءءءطق ام(٢٠٤) ؛ لكلك يفقابلا نم و هعبس

اقلطممّ ماتلا طوءملا ام و(٢٠٦) ؛ اءءءءاق ءحاسم يف اءءافءرا برضااف اقلطم ءناوطةسالا ام و(٢٠٥) رطق برضااف رفاءءسملا صقانلا طوءملا ام و(٢٠٧) ، اءءءاق ءحاسم ثلث يف هءافءرا برضااف لصلل نفاءءءاقلا رطق نفاء ءوافءلا لعل لصاللا مسقا و هءافءرا يف لفظءلا هءءاق ممءملا رءصألا طوءملا عافءرا صقانلا و ممءملا عافءرا نفاء لضافءلا و ممءملا ناك ول هءافءرا ام و(٢٠٨) ؛ ماتلا ءحاسم نم اءطقسأف هءحاسم لصلل رءصألا ءءءاقلا ءحاسم يف هءلث برضااف هل ءحأ نفاء لضافءلا لعل لصاللا مسقا و هءافءرا يف لفظءلا هءءاق نم آءلل برضااف ءلضملا **لامءالا هءه عفاء نفاءرب و** (٢٠٩) ؛ لمءلا لمك و ممءملا ءحاسم لصلل رءصألا نم رءآ و اءءالضا **هءامءالا للاءء هءلا انقؤو باسءلا رءبب ممسملا رفاءكلا انباءءك يف ءلصم** (ءلاءلا لصلل ، سءاسلا بابلا ، باسءلا هصالء)

فاءءلا ءمصلل ءبع نب نفاءءلا نفاءلا رء ءفاءلل نب ءمءم نفاءلا ءاءب ءفاءلل باسءلا رءب [3] باسءلا يف رفاءكلا هباءءك وه و لمآلا لمأ يف هركء ، ١٠٣١ ءنس لفظءملا نفاءفصألا لفظءلا رفاءكلا باءءالا اءه لفاء لفاء و باسءلا ءصالء هباءءك يف هصلءلا لفاء

فاءابطابطلا فرشا ءمءم ءفاءلا ففاءءلا ءفاءل لوقفاء هءافءراء يف ءسنءسفاء مل هءلل (لوقأ) ضعب يف ففاءر نفاء مءن (هفاءر هءلا انقزر) 1038 ءنس هءلأ لفاء ءصالءلا لعل هءرءا يف ءاءءسا نم (باسءلا رءب) ب موءوملا رفاءكلا هباءءك نفاء ففاءءلا ءفاءلل ءلقن ام عفاءءملا ءءءقلا ءناك و لوطلا يف نفاءفلاءءم نفاءرءءا نفاء ءءءاولا ضرألا نم ءءءق عفاء ءلسم لفاء ءفاءلا) نفاءلءرل ءحاو نم ءب ءءاو ءففص ءفاءل ءق و نفاءرءءلا لوطب ءءءم ءفاءملا لفاء ءفاءلا (٣٦-٣٥ ص ؛ ج ؛ ءفاءلل ففاءا

س دی لقا لوصا ری رح ت ۲.

ی م ل ع راکه اش و س دی لقا

لاس رازهود زا شیب [1] س دی لقا لوصا هک -دوب هتشون تایضای ریخ رات رد دیاش -مدید ییاج کی رد یاضف رد ناشدوخ یارب یداعرشب هک ی م ل ع یاهراکه اش دشاب رارق رگا اما ،تسا هدش هتشون تسا و نتوین تیبداج هیرطن باتک رانک رد س دی لقا ری رح ت باتک نی می نک ی راذگمان دنراد م ل ع ،تساه نآ رانک رد ،زورما کی تنژ یا نا ید هیرطن .

لام باتک کی ؛تسا باتک نی شیک کی ،دوش فیدر اهراکه اش رگا دنیوگ یم دنراد هزورما !تسا یلیخ ،شپ لاس رازهود .

نیدامن تایضای راه نی !اباب ،تسا بیاج ، دنکب باتک نی هب ی م ل ع یهاگن یسک کی رگا ینعی تمال ع کی ،تسا یرات فگ ی هسدنه و تایضای ر.تسین الصا اه نی و یواسم و ع م ج تمال ع ؛دن تشادن میا هدی سر ام الاح ات تسا هدرک راک امئاد ناشغباون رشب اه نرق ،دینی ب یمن امش باتک نی رد تایضای راب ،درب یم شتهب مدآ اعقاو ،مینک یم هدافتسا ی تحار هب ار اهدامن نی هک اج نی دن ،درب ولج ار اه نی روطج یرات فگ .

باتک یخ رات ریس

هب ینانوی نابز زا دش یم همجرت هک ینامز.تسا هدوبن اه یبرغ دوخ یاه تسد رد الصا باتک نی [3] ده د یم حیضوت ار اه نی هجاوخ -جاج و تبات ؛[2]تسا هدش همجرت یبرغ .

یتامدقم باتک س دی لقا لوصا نی ؛[5]دیوگ یم ؛ [4]تسا هدوب هجاوخ زا لبق اه لاس میدن نبا ،هدوب هدش مه همجرت و تسا هسدنه یسرر باتک نی لوا .

یبرغ نابز هب باتک یاه همجرت

هک همجرت رصع نآ رد دش همجرت کی لوا ،نوراه روتسد هب ،ینومأم همجرت کی دراد ینوراه همجرت کی نومام نامز هرابود -دهاوخ یم قیقحت نی الاح- دوبن دنسپ هک نی لثم دعب.تسا فورع م و دیدینش هت فگ ار اه نی و تیبداج تایرطن هک فورع م هرق نب تبات مه آدعب و.دش همجرت مود راب یارب ،تسا هدرک راک اه نی یور هک دراد یا هخسن مه وا تسا .

هرق نب تبات

یلیخ.دندوب هدروآ ار وا مه یسابع هفیلخ رابرد رد.تسا هدوب دراو،نونف نی رد [6]هرق نب تبات هک ییاه فرح نیمه تسرد هک دنک یم لقن ار تیبداج هیضق هرق نب تبات زا قراوش رد.دوب هجوم رگا دیوگ یم دعب دنک یم بذج ار رگیدمه زیچ ود :دیوگ یم،دندنز یم تیبداج یارب اه سالک رد نالا

[7]دندن نام یم هار نیب دوش فصن هک دشاب یروط

مه هزادنا نی مه . «هل قن یف یودج ال امم»؟تسا ییاه فرح هچ اه نیا دیوگ یم دعب قراوش بحاص. یروط نیا هک ناشیارب هدوب حضاو ینعی. «هل قن یف یودج ال امم».دوب یدایز میتفگ هک رد هک یسک کی ناونع هب ؛نادیضایر کی ناونع هب هدوب هتفگ وا لاح یا یلع یلو الاح بخ.تسین تسایناسک نیرت مهمزا یکی هرق نب تباث دینزب لگوگ رد ات مه نالا.دوب هدرک راک اه هنیمز نیا دنک یم درار وا فرح یزار رخف.دنک یم لقن وا زا یزار رخف [8]هدرک حرطم ار تیبذاج دنیوگ یم هک [9].

ملع نابز ؛یضایر نابز

هدرک تفرشیپ رتشیب تایضایر نوتوین نامز هک دوب نیا رد تباث اب نوتوین توافت اب هک دسیونب یباتک هک نیا ام.دز ار شفرح هرق نب تباث.تشاد یرت یوق یضایر نابز.دوب باتک.دشن هرق نب تباث یارب دنکب نایب ار نآ -تسا ملع نابز دنیوگ یم هک- یضایر نایب تایضایر اب..تسا یزیچ روط نیا مرظن هب [10]یعیبط یضایر لوصا؟تسیچ نوتوین فورعم یم نایب یضایر ناسل اب ناشتایعیبط ،میدق تمکح.تسا هدرک نییبت ار تایعیبط بللطم نابز نیا اب دنتسناوت نارگید و درک تفرشیپ.تسا هدرک قیفلت رگیدمه اب ار اه نیا وا.دش دنربب ولج و دنمهفب یضایر

باتک ریخت و ریصن هجاوخ

و ریخت اب ،تنازو نیا اب باتک نیا ؛[12]یلع یلیخ ریخت.دندرک [11]ریخت ار نیا هجاوخ دعب یلیخ.[13]تسه اه نیا هعیرذلا رد مه نالا.دنا هداد سرد ،دنا هتشون هیشاح املع .هجاوخ تافاضا داجیا ار شلخدم **ایدپ یکیو** رد.تسا نیزو یلیخ باتک.تسا هدش پاچ رگید الاح هللدمحل مه شیه مه هب همادا هک تسا هدشن تصرف رگید ؛منک غورش هک مدرک

باتک یایازم

راک طقف .دینادب ردق ار نآ_مهَن و متشه ،متفه یهلاقم ،[14]درد هلاقم ات ۱۵ سدیلقا لوصا .مشش هلاقم ات یلوا هلاقم زا ،هدرک غورش لصتم مک زا لّوا هک تسا نیا هدرک سدیلقا هک یبیجع مک تبون هدش الاح ،هدیسر متفه یهلاقم هب یتقو .تسا هدرک هدافتسا بیاجع ،لصتم مک زا مک یهلاقم ات ۶ رد هک یبللطم نآ هب یاکّتا اب ،دع رد (۹ و ۸ ،۷ هلاقم).هتفر ددع غارس .لصفنم دادعا هیرظنّ دح رد هتبالا .دنکیم هماگنه دوب هتفگ ،راق لصتم

سدیلقا لوصا ریخت سورد

ناشسرد.دندوب هتفگ ار شسرد هداز نسح یاقّاجّ ارهاظ شلبق.دوبن شسرد الصا مق میدمآ هک ام یاقّاج.تسه بوخ یاهراون دینکب راک نیتم بوخ عیرس دیستساوخ امش رگا نالا .دوب فورعم مه

ار شلک مدینش یناضمر یاق آج.تسا هدش طبض.ما هداد سرد ار شلک نم دندومرف روپ تمشح تمغن یلیخ اه نی دورب ولج و دریگب داتسا زا عیرس ناسنا هک نی لاح یا یلع.دنا هداد سرد ارهاظ تس.

هثحابم یسیدیلقاان یاه هسدنه باتک زا نوچ بخ ندرک ثحب میدرک عورش رگیدی ار باتک نی ام دعب لصا.تسا هدرک راک هچ هجاوخ مینیبب میسررب هک نی یارب مدناوخ یم نم لصا،دوب هدش عورش ام تسای باتک، باتک مدید هتبلال شدعب.دش نی سیدیلقا ریرحت باتک ندناوخ زا ام هزیگنا

ریصن هجاوخ مالک رد یزاوت لصا لح

ار زیچ هس هک تسا مسررب باتک نی اردنیوگ یم.[15]دنده یم رکذت هجاوخ دوش یم عورش هک یلوا زا یفراعتم لوصا و عوضوم لوصا،دودح:دنروآ یم لوا

لوصا مه یکیو دنیوگ یم تارداصم نآ هب هک عوضوم لصا،تافیرعت:دنتفگ یم مه قطنم رد دندنک یم رکذ ار اه نی.هیهی دب لوصا.تسا تایهیدب هک یفراعتم

دشاب دناوت یمن هرداصم مچنپ لصا هک دنیوگ یم هجاوخ موحرم دنسر یم مچنپ لصا هب یتقو

حضتی امم ال و فراعتم ال مولع ال نم تسیل هریخال ایضق ال:لوقا
نود لئاسم ال یف بترتی نا اوب یلوالا نذاف هسدنه ال ملع ریغ یف
اوب قیلی عوضوم یف اهضواس نا و تارداصم ال

هدش تباث رگیدی ملع کی رد ای -فراعتم لصا دوشب-دشاب یهیدب شدوخ دیاب ای یعوضوم لصا نوچ هدش تباث رگیدی یاج رد هن و تسای فراعتم لصا،تسا یهیدب شدوخ هن مچنپ لصا نی.دشاب تسا هدوب هدرک باسح یهیدب ار نی سیدیلقا هناک.تسا

مولع ال نم تسیل هریخال ایضق ال:لوقا»دنیوگ یم دنراد هک یملع ولع نآ اب هجاوخ لوا نی.تسین عزج ال نم مطعا لکلا لثم.تسین یهیدب ینعی «فراعتم ال

نی میناوت یمن سپ.تسا هدشن تباث مهرگیدی یاج»هسدنه ال ملع ریغ یف حضتی امم ال و»
میراذگب اج

هچ.مینک شتابثا دشاب هیضق»لئاسم ال یف بترتی نا اوب یلوالا نذاف»دنیوگ یم اذل
انا و تارداصم ال نود».منک یم شتابثا یبسانم یاج کی نم دنیوگ یم؟مینک شتابثا روط
«اوب قیلی عوضوم یف اهضواس

هلاقم؟تسیچ لکش؟اجک میتسناد یمن،میتفرگ تسد ار نی هزات مه ام الاح-دنده یم هدعو ار نی
اوب رداص یتال ایضق ال نایب عوضوم اذه لوقا»:دسر یم ۱۶ ص ات ولج میتفر بخ-تسا مادک
دنیوگ یم هجاوخ «لاکشا معبسب اهتنب دق و باتکلا رداص یف اهنایب تدعو و سیدیلقا
دراد یتامدقم هک تفگ مه باتک نآ رد هک نی.منک تباث ار نی ات میوگب دیاب همدمق ات تفه نم
اب.مور یم ولج منک یم تباث میوگ یم لکش ات تفه.ات تفه هدوبن مه مک،تسا هدشن تباث هک
مچنپ لصا.یلبق لصا ۴ هب یاکتا اب؟ینک یم تباث اچک زا ات تفه نآ.ات تفه نآ هب یاکتا
ار مچنپ لصا هک نی یارب تسا هدرک شالت ارهاظ مه مایخ مدید رگیدی یاهاج.دوش تباثا دیاب
دندوب لوغشم هک یناسک ریاس نینچ مه و دنک تباثا

شپ ۲۷۵-۳۶۵ (/efˈkliðis/سی‌دی‌لُکْ‌فِیا: ینانوی هب ظفلت) (۱۱۱۱۱۱۱۱: ینانوی هب) سدیلقا [1] هب .تسیزیم **هیردنکسا** رهش رد دالیم زا شپ موس نرق رد هک دوب **ینانوی ینادیضایر** ،(دالیم زا ،خیرات یسررب باتک نیرتق فوم هدنسیون وا،دناهداد «هسندنه راذگناینب» و «هسندنه ردپ» بقل وا شزومآ مامت ه دولاش لاس رازهود تدم هک تسا **سدیلقا لوصا** ای (Elements: یسیلگنا هب) **لوصا** ...دوب برغ رد هسندنه

(یس‌دنه) یتام‌دقم ربح و دادغا هی‌رطن ،هس‌دنه هب عجار هی‌ضق ۴۶۵ و هلاقم ۱۳ لم‌اش لو‌صا بات‌ک
ت‌سا.

مظن ون یلکش هب و هدروآ درگ ار هسندنه رد ناینیشیپ یاهدرواتسد^۴ همه سدیلقا، لوصا باتک رد ار یلبق لوصا همه یاج هک دوب یاهنوگ هب رثا نیا. تساهدوزفا نآ هب ییاهزیچ زین دوخ زا و هدیسخب هب رثا چیه دیاش. درپس یشوमारف هب ار اهانآ و تشاذگن یاج رب دوخ زا شیپ زا رثا چیه و تفرگ دشاب هتفرگن رارق شیریو و عملاطم، هجوت دروم نانچنآ خیرات رد، سدقم بتک زج

زا یکی هک دراد رارق **اهتشدنُب** ای یه‌دب لوصا زا یاه‌ومجم ه‌یاپ رب ار شراک س‌دیلقا ،نامز تشذگ اب .دن‌سریمن مه هب زگره یزاوم طخ ود هک تسا نیا اه‌آن یرته‌دشه‌تخانش ،دم‌آیم نوریب «ی‌عارتخا» **ی‌اهتشدنُب** نیا زا هک ار ی‌اه‌ه‌طبار و اهم‌طن ،اه‌وگلا ،رگید ی‌اه‌نادیضایر (ای‌دپ ی‌کی‌و تی‌اس) .دن‌درک تابثا ار اه‌ی‌ضق نیا و دن‌درک ی‌سررب

دوچوم یاههخسناهنټ. درادن دوچو ددرگزاب سدیلقا دوخ نامز هېک سدیلقا لوصا زایاهخسناچیه [2] ییاهی رگنزاب لوصا باتک رد سدیلقا زاسپ لاس ۷۰۰ ی نارندنکسا نوئت. ددرگی مزاب نوئت نامز هې یور زاینی تال یاهه مچرت اهدعب و دش همچرت یبرع نابز هې متشه نرق رد باتک نیا. دود دداد ماجنا و دش ماجنا زینو رد ۱۴۸۲ لاس رد باتک یپاچ راشتنا نیلوا. دش ماجنا باتک نیا یبرع یاهه مچرت (ایډپکی و تیاس). دیسریم پاچ هې هک دود ییمه یضایر باتک نیلوا نیا

و ءايشأل توكللم هديب و ءابنأل قياقح هذن و ءاهتنإل هيل و ءادتبإل هنم يذلا هلل دمحال [3]
ءايفصأل هلآ و دمحم يلع هتاوولص

[illegible]

و ةي نامث و ةأمعبرأ يه و هرخآب ني تقح لمل عم ةلاقم ةرشع ةسمخ يلعل لم تشي باتكل (2): **لوقا**
 يف عضاومل ضعب يف و تبات ةخسن يف لأكشا ةرشع ةدايزب و جاجحلل ةخسن يف لأكش نوتس
 داوسلاب و تباتل ةرمحلاب تالاقملا لأكشا ددع تمقرنا و فالخا امهنيب اضيا بيترتلا
 (سديلقا لوصا ريرحت باتك همدمقم). [هل]هفلاخم ناك اذا جآجل

ی‌زیر رقم و (اجنامه) هت‌شون ق ۳۸۰ ار ن آید فص .تسا فال‌ت‌خا لحم می‌دن‌ن‌با تش‌ذ‌گرد نامز [4]
ن‌خس ی‌ان‌بم رب نی‌ن‌چمه .(اجنامه ،جاد : کن) تسا هدرک طب‌ض داد‌غ‌ب رد «۳۸۰ ناب‌ع‌ش ۲۰ ه‌ب‌ن‌ش‌را‌چ»

سدي لقا [5]

جالحا هلقن ،ةسندنهلا لوصأ هانعم و ،ايشورطسالا همسا و -ةسندنهلا لوصأ يف هباتك ىلع مالهلا
فرعي و ىنومأمل وه و ايناث القن و ،لوالا وه و ىنوراهلاب فرعي امهأح ،نىلقنرطم نب فسوي نب
وبأ لقن و ،ىنأرحلا ؤرق نب تباث حلصأ و نىنح نب قاحسا هلقن و ،لوعي هيلع و ،ىنومأملاب
أح و ،ىنارمعلأ دمأ نب ىلع ةناخ ىف لصوملاب ةرشاعلا اهنم تيأر تالاقم هنم ىقشمدا نامثع
اننامز ىف ىطسجمل هيلع أرقى و ،ىصىبقلا رقصلا وبأ هناملغ

سنينلبا هل لاقى لجر هفلأ باتكلا اذه نا سديلقا باتك ضارغأ يف هتلاسر يف ىدنكلا ركذ و كولم ضعب كرحت ،لمهنا و باتكلا اذه دهع مداقت املف ،الوق رشع ةسمخ همسر هنا و ،راجنلا و باتكلا اذه حالصاب هرمأف سديلقأ دهع ىلع ناك و ،ةسدنهل ملع بلطل نييناردنكساللا ه و نيتلاقم سديلقا ذيملت سوالقسب كلذ دعب دجو مث .هيلي بسنف ،لعفف هريسفت كلذ لك و ،باتكلا ىلا تفاضنا و ،كلمللا ىلا امهادهأف .ةرشع ةسماخل و ةرشع ةعبارلا .ةيردنكسالاب

(م ۹۰۱- ۸۳۶ = ۲۸۸- ۲۲۱) ۵۰۰ رُق، نب تبات [6]

ف. فوسل یف بساح بیط : نسحلا وبأ، ئباصلا ینارحلا نورھز نب ۛرق نب تبثا

ي ف هي لع اهوركناً ءايشأ (ةئباصلا) هب هذم لهأ عم هل تثدحو (تارفلاو ةلجد ني ب) نأرحب أشنو دلو ةفسلفلاب لغتشاف ،دادغب دصقو ،نارح نم جرخف ،لكهيا لودح مهسيئر هيلع مرحف ،بهذملا وحن فنصو .ةعيفر ةلزنم هذنع هل تناكف (يسابعلا ةفيلخلا) دضتعملاب لصتاو ،عربف بطلالو - عاقلال لكشلا) و ،ةلاسرا (خ - ةيسندنهلا ينابملا) و (ط - بطلال ملع ي ف ةريخذلا) اهنم ،اباتك 150 و ،لوازملا ي ف (خ - تاعاسلا تالآ) و ،ةلاسرا (خ - ئفاكملا يمسي يذلا طورخملا ةحاسم) و ،ةلاسرا (خ - بكاوكلل عئابط) و (7 / 1705 مقرلا) اسينغم ي ف (خ - يقيسوملا ي ف لئاسم) و (كالفال بيكرت) ،ةيسندنهلا نيهاربلاب (ربجلال لئاسم حيحصت) و (دصرلا) و (فوسخلاو فوسكلا ةلع) و (ةئيهلا) و (لئاسملا) و (نيجحلل ني ب رانلا دلوت) و (ةركلا ي ف لمعلا) و (قالخال لوصأ) و (مولعلا بتارم) و نسحي ناكو .يقيسوملاو ةسندنهلا ي ف هبتك رثكأو .ةحفص فلأ وحن (ةسندنهلا باتك) و (ةيبطلال) دادغب ي ف فوتو .ةيبرعلا لئلا اريثك اهنع مجرتف ،هرصع ي ف ةعئاشلا تاغلل رثكأو ةيناي رسلا (98 ص ،2 ج ، يلكرزلل مالعال)

ناروصتي ئتح هريغ نود هب صتخي لاح ةنكمالا نم ءيشل سيل ةنا ىلا ةرف نب تبات بهذ [7] نال ضرالا زكرم ىلا دوعي امناف قوف ىلا ةردم اني مر اذاف هادع ام نود ةعيبطلال بلاط اني عم امسج ولف زكرملا ةبلاط ةيضرالا ةعيبطلال نال ال ةيسنجلال هتلعل هبذجي يذلا ةلك ىلا ليمي عزجلال ئتح رخالا بلطل ايواسم امهنم لك بلط ناكل رخا بناج نم فصن لك لعج و ني ف صن ضرالا لعج مئسمشلا كلف ىلا تعفر اءلك ضرالا نا ضرر ول و امهني بي تيئلا ةفاسملا طسو ي ف ايقتلي وه يذلا ميطلعلا رمالا هبلطل اهلا رجحلا كلك عفترال رجح نألا هي ف ده يذلا ناكملا نم قلطا (291 ص ،2 ج ،مالكلا ديرجت حرش ي ف ماهلإلا قراوش) هلقت ي ف يودج ال امم كلك ريغ ىلا هبش

،مالك ملع ،هيكدف تئاس هب نادنمشىدنا رگيد تارابع رد هرق نب تبات مالك هدهاشم يارب ،دىامرف هعجارم **هرق نب تبات هب بوسنم هبذاج هب لوق** ححفص .

هب ،ئئاشم نافوسلى ف فالخ رب ،تبات هك تسا هدرؤا ةيقرشملا ثحابملا رد يزار نىدلارخف [8] زا كى چيه هك دوب نأ رب و تشادن داقتعلا ،دشاب هتشاد يعىبط ىناكم رضانع زا كى ره هكنىا خولك هكت كى طوقس تلعلآلثم و ؛درادن دنك لىم نأ هب ىرصنع دوش ببس هك ىتىصوصخ اهناكم نىا خولك طوقس تلعل :تفگيم هكلب .تسنى نىمز زكرم هب ندىسر هب نأ يعىبط لىم نىمز هب ددنوي بىكاخ رصنع هب هك دهاوخىم خولك هكت نأ و دنكىم لىم دوخ سنجمه هب ىزىچ ره هك تسا لعلع لحم رد كاخ هكت كى و ميه لاقتنال دىشروخ كلف هب ار نىمز رگ رگا ،نىارب انب .(65-63 / 2) « ،اربص ؛44 ،سنپ : كن) تسوي ب دهاوخ نىمز لك هب و تفر دهاوخ الاب كاخ هكت نأ ،دشاب نىمز .د ماسجا م نهوچ هك دوب دقتعم نئاشم رطن فالخ رب تبات ،نىا زا هتشذك .(33-30 ،[6] همىمض ،دوشىم هدىشك دوخ سنجمه ماسجا يوس هب ىمسج ره اهنتهن ،نىارب انب ،دناناسكى تىمسج ،ىامت نىمه لىلد هب زىن ار ألخ عانتما و دراد شىارگ رگيدكى يوس هب زىن ماسجا م هكلب ،ىمالسا گرزب فراعملال هرياد). (اجنامه ،نىدلارخف) تسا هتسنادىم مه هب ندش كىدزن هب ماسجا (هرق نب تبات لخدم)

62 ص ،2 ج ،تايغي بطلال و تايهلال ملع ي ف ةيقرشملا ثحابملا [9]

يعىبط هفسلف ىضاير لوصا [10]

سديلقأ وه هفلأ يذلا نأل سديلقأ ريح هل لاقى و ؛باسحلا و ةسندنهلا لوصأ ريح :1378 [11] نب جاجحلل ةيبرعلا لئلا هل قنف ايانوي بباتكلا ناك و قحلا وه امك راجنل يروصلال ينانويلا نمز ي ف ايناث هل قن و ينوراهلا هل ليقف ،ديشرلا نوراه نمز ي ف الوأ ي فوكلا رطم نب فسوي و 298 ةنس ي فوت يذلا يدابعلا قاحسإ نب نينح نب قاحسإ هل قن مئ ،ينومألا هل ليقف ،نومألا

ناطلس هرح م٢٨٨، ةنس ىفوت ملى ان ارحل ارق نب تبا٢ حلصأ و، ٢٦٠ ةنس نىن حلاو ىفوت
 هل لىق ف٦٧٢ ةنس ىفوت ملى سوطلا نسحل نب دمحم نب دمحم نىدل رىصن حاو نىققحملا
 تالاقملا ىف لاكشأل اومحم نأ هلاو ىف ركذق و هانوع امك باسحلا و ةسندنلا لوصأ رىرت
 لاكشأ ةرشع اداىز عم تبا٢ و حاجحل ىتخسن ىف الاكش نوتس و ةئامعبرا ةرشع سمحل
 (لىل اىرذل) اقللى مل و اءا هقبسى مل امب احرش و هلصف و اءعىمجر رحف، تبا٢ اءسن ىف
 (٣٨١-٣٧٩ص؛ ٣ج؛ اىشلا فىناصت)

دولناد **نودصاق** تیاس زا ناو تیم ار (هینطن طسق سیفن پاچ) سدیلقا لوصا ریحت باتک [12] درک.

حیضوت ناوَنع اب باتک نی ا رب یقارن یدهم الم یسراف حرش اریخا زین باتک نی ا حورش نایم رد
تسا هدش پاچ ناریا هفسل ف و تمکح یشهوژپ هس سؤم طسوت دلچ ود رد لاکشالا

هونوم ناونع هب [13]

سديلقا رىحت حرش

حارثي و هـ 762 نسيفوتم الي سوطلا نيدلا ريصن عاوخلا ققحم الم هرر، سدنه لوصأ في
ريرت) همسا و ، يفجنلل يراسناوخلا يوسفومل مساقلا يبأ ديسلا رصاعمل يضاي رلامالعلل
384 ص 3 ج في رم امك (ريرت).

سدي لقا ري رح ح رش : 472

هـ. 1322 نس دنهلا يف هنم لولأا اقام الحرش عبط ، يرشمشكلا لي دمحم يلوملل

سدي لقاُ ري رح ت ح رش

و (الاكشأل احيضوت) همسا و ه 1209 ةنس ي فوتم الي قارنل رذ ي بآ ن ب يدهم ي لوملل . ةي سرافلاب احيضوت باتك) ناوئعب فاكلا فرح ي هانركذ كلكل و ، ءاتلا فرح ي ه لحم ي هركذ انتاف دق ةصقان رخأ و ، اهسر هف ي امك نار هطب (رالاسه پس ةسر دم ةبت كم) ي ه خسن ه نم دجوت (الاكشأل ؛ 13 ج ؛ ةع ي شللا في ناصت ي لإ ةع ي رذلا) . اضيأ نار هطب ي ه (ةاكشمل دمحم دي سللا ةبت كم) ي ه رخألا (١٤٢- 141 ص)

قوف دراوم رب هوالع

ب ن آ زا و دز رانک ار رگیدی برع یاہتیاور مہ یتدم کدنا رد یس و ط نی دلاری ص ۱۱۱، دش ہت فگ ہک نان چ تیاور یور ار دوخ تیل اعف، دن زاد رپ س دی ۱۱۹، ہب دن تساو خیم ہک ینان ادی ضایر مہ آب یرقت دعب :تسا رارق نی دب ہچ اوخ ریرحت رب ینتبم راٹ آزا یرامش .دننخ اس زکرم تم نی دلاری ص

یسراف یاہم جرت - فلا

[illegible]

ی‌ش‌ا‌و‌ج و ا‌ه‌ح‌ر‌ش - ب

۱. سریم هب روهشم دمحم نب یلع ی‌ش‌ا‌ح ۲. ندیل رد دوجوم ،(ق۶۶۵-۷۱۸) ی‌س‌ر‌ا‌ف نی‌د‌ل‌ا‌ل‌ا‌م‌ک ی‌ش‌ا‌ح ۱۰.
ب ی‌س‌و‌م ی‌ش‌ا‌ح ۳. (۱۰۸۶ م‌ش) نارهت هاگش‌ن‌ا‌د ی‌ز‌ک‌ر‌م ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد دوجوم ،(ق۷۴۰-۸۱۶) ی‌ن‌ا‌ج‌ر‌ج ف‌ی‌ر‌ش
ب نی‌س‌ح نی‌د‌ل‌ا‌ل‌ا‌م‌ک ی‌ض‌ا‌ق ی‌ش‌ا‌ح ۴. (ق۷۶۶-۸۴۰) ی‌م‌و‌ر ی‌د‌ا‌ز‌ی‌ض‌ا‌ق هب روهشم دومحم نب دمحم
ا‌ل‌ا‌س‌ه‌پ‌س و س‌د‌ق ن‌ا‌ت‌س‌ا ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد ن‌ا ز‌ا ی‌خ‌س‌ن .(ق۹۱۰ ح ق‌م) ی‌د‌ب‌ی‌م ی‌د‌ز‌ی ی‌ن‌ی‌س‌ح نی‌د‌ل‌ا‌ن‌ی‌ع‌م
ی‌ر‌ف‌خ ل‌ض‌ا‌ف هب روهشم ی‌ر‌ف‌خ دمحم نب دمحم ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد دوجوم (ق۱۰۶۱ د) ی‌و‌ل‌ع م‌ش‌ا‌ه دمحم‌ر‌ی‌م ط‌س‌و‌ت ی‌ب‌ر‌ع هب س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ب‌ا‌ت‌ک
ح‌ر‌ش ۷. (ا‌ج‌ن‌ا‌م‌ه : ک‌ن) ی‌و‌ض‌ر س‌د‌ق ن‌ا‌ت‌س‌ا رد دوجوم ،د‌ا‌م‌ا‌د‌ر‌ی‌م ر‌ص‌ا‌ع‌م ی‌ن‌ی‌س‌ح دمحم نب نی‌د‌ب‌ا‌ع‌ا‌ل‌ا‌ن‌ی‌ز
ی‌ن‌چ‌م‌ه .ر‌و‌پ‌م‌ا‌ر ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد دوجوم (ق۱۰۶۱ د) ی‌و‌ل‌ع م‌ش‌ا‌ه دمحم‌ر‌ی‌م ط‌س‌و‌ت ی‌ب‌ر‌ع هب س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ب‌ا‌ت‌ک
ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد دوجوم (ق۱۰۴۷ د‌ن‌ز) ی‌د‌ز‌ی ر‌ق‌ا‌ب‌د‌م‌ح‌م ح‌ر‌ش :د‌ر‌ک د‌ا‌ی ر‌ا‌ث‌ا ن‌ی‌ا ز‌ا د‌ی‌ا‌ب
ر‌د ه‌خ‌س‌ن د‌ن‌چ ر‌ث‌ا ن‌ی‌ا ز‌ا ،ت‌س‌ا ه‌د‌ر‌ک ح‌ر‌ش س‌پ‌س و ،ل‌ق‌ن ا‌ر ی‌س‌و‌ط نی‌د‌ل‌ا‌ر‌ی‌م ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد دوجوم (ق۹۲۸)
(ی‌ش‌ا‌ک ن‌س‌ح‌ل‌ا‌و‌ب‌ا ز‌ا ی‌ب‌ر‌ع ن‌ا‌ب‌ز هب ی‌ر‌ص‌ت‌خ‌م ی‌ل‌ا‌س‌ر .(ق۴۴۰) ،و‌م‌ه) ت‌س‌ا دوجوم ن‌ا‌ر‌ی‌ا ی‌ا‌ه‌ه‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک
ب د‌را‌و س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ل‌و‌ص‌ا م‌و‌س ی‌ل‌ا‌ق‌م ز‌ا م‌ه‌د‌ز‌ن‌ا‌پ ی‌ض‌ق ر‌ب و‌ا ر‌ظ‌ن هب ه‌ک ی‌ل‌ا‌ک‌ش‌ا ی‌ر‌ا‌ب‌ر‌د (ق۹۲۸)
دمحم نب دمحم ری‌خ‌ل‌ا‌و‌ب‌ا (ق۱۰۶۱ د‌ن‌ز) ،(ت‌س‌ا دوجوم س‌ل‌ج‌م ی‌ن‌ا‌خ‌ب‌ا‌ت‌ک رد ه‌ل‌ا‌س‌ر ن‌ی‌ا ز‌ا ه‌خ‌س‌ن‌و‌د) ت‌س‌ا
(۴۹۷) ،ی‌ن‌ا‌ب‌ر‌ق ؛ر‌ی‌ح‌ت ،د‌ه : ک‌ن) ت‌س‌ا ه‌د‌ش ه‌ت‌ش‌و‌ن ی‌س‌ل‌و‌ط س‌ا‌س‌ا‌ر‌ب ا‌ر‌ه‌ا‌ط ه‌ک ی‌س‌ر‌ا‌ف

(س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ل‌و‌ص‌ا ر‌ی‌ح‌ت ل‌خ‌د‌م ،ی‌م‌ا‌ل‌س‌ا گ‌ر‌ز‌ب ف‌ر‌ا‌ع‌م‌ل‌ا ه‌ر‌ی‌ا‌د)

س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ل‌و‌ص‌ا ر‌ی‌ح‌ت ه‌ی‌ش‌ا‌ح و ح‌ر‌ش ب‌ت‌ک ز‌ا ی‌ل‌م‌ا‌ک ت‌س‌ر‌ه‌ف ه‌ی‌ک‌د‌ف ت‌ی‌ا‌س رد ،د‌را‌و‌م ن‌ی‌ا ر‌ب ه‌و‌ا‌ل‌ع
ت‌س‌ا ه‌د‌ش ه‌د‌ا‌د ش‌ر‌ا‌ز‌گ ه‌ع‌ی‌ر‌ذ‌ل‌ا رد

ی‌ت‌ا‌م‌د‌ق‌م ف‌ی‌ر‌ا‌ع‌ت ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د ل‌و‌ا ه‌ل‌ا‌ق‌م :ت‌س‌ا ر‌ا‌ر‌ق نی‌د‌ب س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ل‌و‌ص‌ا ر‌ی‌ح‌ت ب‌ل‌ا‌ط‌م ی‌د‌ن‌ب‌ش‌خ‌ب [14]
ه‌ل‌ا‌ق‌م ،ی‌س‌د‌ن‌ه ر‌ب‌ج و ا‌ه‌ت‌ح‌ا‌س‌م ل‌ی‌د‌ب‌ت ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د م‌و‌د ه‌ل‌ا‌ق‌م ،ه‌س‌د‌ن‌ه ی‌ف‌ر‌ا‌ع‌ت‌م ل‌و‌ص‌ا و ه‌ع‌و‌ض‌و‌م ل‌و‌ص‌ا
ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د م‌ر‌ا‌ه‌چ ه‌ل‌ا‌ق‌م ،ا‌ه‌ن‌ا ه‌ب ط‌و‌ب‌ر‌م ی‌ا‌ی‌ا‌و‌ز ی‌ر‌ی‌گ ه‌ز‌ا‌د‌ن‌ا و ا‌ه‌ر‌ت‌و ،ا‌ه‌ه‌ر‌ی‌ا‌د ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د ی‌ی‌ا‌ی‌ض‌ق ل‌م‌ا‌ش م‌و‌س
ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د م‌ج‌ن‌پ ه‌ل‌ا‌ق‌م ،ی‌ط‌ی‌ح‌م و ی‌ط‌ا‌ح‌م م‌ط‌ن‌م ی‌ا‌ه‌ی‌ع‌ل‌ض د‌ن‌چ م‌ی‌س‌ر‌ت ه‌ل‌م‌ج ز‌ا ی‌س‌د‌ن‌ه ی‌ا‌ه‌م‌ی‌س‌ر‌ت
ا‌ت‌م‌ت‌ف‌ه ی‌ا‌ه‌ه‌ل‌ا‌ق‌م ،ه‌ح‌ط‌س‌م ه‌س‌د‌ن‌ه ر‌د ب‌س‌ا‌ن‌ت ه‌ی‌ر‌ظ‌ن د‌ر‌ب‌ر‌ا‌ک ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د م‌ش‌ش ه‌ل‌ا‌ق‌م ، **ب‌س‌ا‌ن‌ت ه‌ی‌ر‌ظ‌ن**
د‌ا‌د‌ع‌ا و ی‌س‌د‌ن‌ه ی‌ا‌ه‌د‌ع‌ا‌ص‌ت ،ل‌س‌ل‌س‌م ی‌ا‌ه‌ب‌س‌ا‌ن‌ت ه‌ل‌م‌ج ز‌ا) د‌ا‌د‌ع‌ا ی‌ت‌ا‌م‌د‌ق‌م ه‌ی‌ر‌ظ‌ن ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د ی‌گ‌ل‌م‌ج م‌ه‌ن
،ق‌ف‌ا‌و‌ت‌م‌ا‌ن ی‌ا‌ه‌ط‌خ ه‌ر‌ا‌پ ت‌ر‌و‌ص ه‌ب ا‌ه‌ن‌ا م‌ی‌س‌ر‌ت ز‌ا ه‌د‌ا‌ف‌ت‌س‌ا ا‌ب **گ‌ن‌گ د‌ا‌د‌ع‌ا** ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د م‌ه‌د ه‌ل‌ا‌ق‌م ،(ل‌و‌ا
ی‌ق‌ا‌ح‌ا‌ل‌ا ت‌ا‌ل‌ا‌ق‌م ی‌ن‌ع‌ی ،م‌ه‌د‌ز‌ن‌ا‌پ و م‌ه‌د‌ر‌ا‌ه‌چ ه‌ل‌ا‌ق‌م ، **ی‌ی‌ا‌ض‌ف ه‌س‌د‌ن‌ه** ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د م‌ه‌د‌ز‌ی‌س‌ا ت‌م‌ه‌د‌ز‌ای ی‌ا‌ه‌ه‌ل‌ا‌ق‌م
ا‌ر‌ه‌ز ،**س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ل‌و‌ص‌ا ر‌ی‌ح‌ت** ه‌ل‌ا‌ق‌م).ی‌ی‌ا‌ض‌ف و ه‌ح‌ط‌س‌م ه‌س‌د‌ن‌ه ه‌ر‌ا‌ب‌ر‌د ی‌ی‌ا‌ه‌م‌م‌ت‌م ت‌ر‌و‌ص ه‌ب
(۱۴۶-۱۴۵ ص، ۱۳۹۲ ن‌ا‌ت‌س‌ب‌ا‌ت و ر‌ا‌ه‌ب‌، ل‌و‌ا ه‌ر‌ا‌م‌ش‌، م‌و‌د ل‌ا‌س‌، ن‌ا‌ر‌ی‌ا و م‌ا‌ل‌س‌ا ی‌م‌ل‌ع ث‌ا‌ر‌ی‌م ه‌ل‌ج‌م‌، ف‌ج‌ن‌ر‌و‌پ

ن‌ا‌ی‌ب ی‌ف‌ا‌ه‌ی‌ل‌ا ج‌ا‌ت‌ح‌ی‌ة ف‌ر‌ا‌ع‌ت‌م م‌و‌ل‌ع و ه‌ع‌و‌ض‌و‌م ل‌و‌ص‌ا و د‌و‌د‌ح ر‌ک‌ذ‌ب ا‌ه‌ر‌ی‌د‌ص‌ت‌ب ه‌د‌ا‌ع‌ال‌ا ت‌ر‌ج‌د‌ق و [15]
(س‌د‌ی‌ل‌ق‌ا ل‌و‌ص‌ا ر‌ی‌ح‌ت).ل‌ا‌ک‌ش‌ا‌ل‌ا

سیسأتال لاکشا.۳

لئاسو بحاص. هسدنه دعاوق ینعی هسدنه لوصا. میراد سدیلقا لوصا کی میراد هسدنه لوصا کی ام رد. تساه نیمه بلاطم بخ یلو؛ دندرک هموطنم ار هسدنه لوصا. دندرک هموطنم ار سدیلقا لوصا مه. تساه دوب روحم سدیلقا لوصا، هجاوخ ریرحت.

لاکشا؛ دوب هتشون یرگید هسدنه لوصا کی سدیلقا لوصا یاج هب یدنقرمس، یناث دیهش نامز رد دینزب اهرازفا مرن نیا رد لاکشالال سسیسات. مدناوخ ار نآ نم دنیوگ یم یناث دیهش. [1] سسیساتالال دندناوخ یم ار سسیساتالال لاکشا دندناوخ یم هسدنه لوصا یتقو املع تقو یلیخ. دیآ یم دایز

هسدنه لایف سسیساتالال لاکشا [1]

یه و ئەئامتس ئەنس دودح یف یفوتملال یدنقرمسال فرشا نب دمحم نیدل سمش ئەمالعال مامالال - ریهشلال دمحم نب یسوم ئەمالعال لضافال اهرش و سدیلقا باتک نم الکش نوثال و ئەسمخ دمحلال 815 هـ. هریخ هخیرات یف لاق و دنقرمسب ئەئامنامت و قرشع سمش ئەنس یمورال هدازیضاقب هذیملت یفشاح اهنم تاقیلعت هیلع و فیطل جوزمم حرش وه و خلل ردقب یفش لک قلخ یذلال هلال ردقم هلال دمحلال اهلوا ئەدیفم یه و یدیسالال جاتب وعدمال ینیسحلال دیعس نب دمحم حتفلال یب و عست ئەنس مرحم یف اهقلع دمحم نیدل حیصف انالوم یفشاح و خلل هتمکحب یفشالال ریداقم یلع و خلل ارون عفتراف ملعلال عفر نم ای کدمحن هلوا ریزولال ریش یلع ریمالال ئەئامنامت و نیعبس و بتکلال یماسأ نع نونطلال فشک). اضیا هدازیضاقب فورعلمال دمحم نب دمحم مل عقیلعت هلئالوا (105 ص؛ 1 ج؛ نونفال